

EL PA DE DÉU

per GEORGES AUZOU

El punt de partida de la tradició a propòsit del manà és la certesa que la multitud que acompanyava Moisès es beneficia de l'obtenció providencial d'un aliment amb el qual no comptaven. El descobriment d'aquest aliment en circumstàncies tan excepcionals semblà un miracle. I no és un error. Però res no impedeix que Déu, una vegada més, hagi fet que un fenomen natural d'aquestes regions contribuís al benestar del seu poble.

El llibre de l'Èxode considera principalment el manà com un aliment providencial, «pa vingut del cel», «pa que dona el Senyor», «pa que sacia». En el llibre dels Nombres, aquest aliment monòton i poc substanciós arriba a ser objecte de queixes.

Però gràcies a l'autor del Deuteronomi posseïm una reflexió més profunda: el manà era destinat segons la intenció de Déu a sotmetre Israel a la prova, a fer-se indigent i a mostrar-li fins a quin punt, essent completament pobre, depenia de Déu. I ho va fer també per a fer-te saber que «l'home no viu només de pa, viu de tota paraula que surt de la boca de Déu». Ara bé, allò que surt de la boca de Déu és la seva Paraula: primera relació que s'estableix entre el «pa del cel» i la Paraula de Déu: relació que la tradició recollirà després i la meditarà sempre.

En el gran salm 78 que canta les meravelles de l'Èxode, el manà és anomenat «blat del cel» i «pa dels forts». També sant Pau, en la carta als Corintis, anomenà el manà «aliment espiritual»; és a dir, aliment dels qui viuen «segons l'esperit» en el sentit paulí d'aquest terme.

Però la gran repetició del tema de l'Èxode la tenim en el discurs sobre el Pa de vida, a l'evangeli de Joan. L'Evangelí de Joan és ple d'al·lusions a l'Èxode fins al punt que aquest llibre bíblic sembla estar present incessantment en el pensament de l'evangelista. Al començament del capítol VI, quan s'ha parlat, fa un instant, de Moisès i es parla de la travessia «a l'altra banda del mar» i es posa el «desert» com a escenari del miracle de la multiplicació dels pans; en el moment en què «era a prop la Pasqua, la festa dels jueus» ens trobem amb una demostració que ens indica que ens estem movent en ple clima de l'Èxode. Dins aquest context, els jueus fan menció directa del manà.

Jesús els respon amb les paraules memorables que preludien la institució de l'Eucaristia. El «pa vingut del cel», el pa que no decep, sinó que realitza veritablement allò per al qual ha estat fet, el pa que sacia realment la fam i que «dóna la vida», és Ell mateix, és Jesús, rebut en la fe; és la seva «carn» donada «per la vida del món», «per a la vida eterna».